

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao medio**

Parte sociocultural

Lingua galega e literatura

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
Pregunta 1.....	3
Pregunta 2.....	4
Pregunta 3.....	4
Pregunta 4.....	4
Pregunta 5.....	4
3.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	4
Pregunta 1.....	4
Pregunta 2.....	5
Pregunta 3.....	5
Pregunta 4.....	5
Pregunta 5.....	6

1. Formato e duración

A proba constará dun texto e cinco preguntas relacionadas con algún aspecto do texto.

Este exercicio terá unha duración de corenta e cinco minutos.

2. Exercicio

“Antes, non sei cando, eu adoitaba ir ver os partidos. Eu era unha desas caras. Non sei cando, antes. Eu era deses que berran. Pero agora son xogador. E non podo velos. A pesar da calor, cando un mira as bancadas non distingue case nada. Todo está escuro alá arriba. Adiviñas, máis ca ves, unhas faces escuras que se che antollan crueis. Tal vez sexa o xogo das luces e das sombras o que os faga parecer deformes. Nesas caras brillan uns ollos infames e tristísimos. Entre todas elas non hai un rostro amigo. Aquí non son ninguén, son un descoñecido e, sen embargo coñécenme. Saben quen son. Pronuncian o meu nome. Saben tan ben quen son que ata saben cousas que nunca contei, e bérranas. Berran tódalas miñas faltas, os meus defectos. Coréanas. Berran o meu nome, ah, e berran o teu. Saben tan ben quen son que ata saben cousas que nin eu sabía, que eu cría non saber. E as súas figuras deformes, xorobadas, retortas, a penas se perciben.

Os xogadores do outro equipo son salvaxes. Empuxan, agarran, dan golpes, cargan, cravan as botas no peito. O árbitro, todo vestido de negro como a noite, altísimo, imponente, déixalles facer. Cheguei a pensar que, en vez dun xogador de fútbol, eu era un gladiador nun circo romano. Ás veces saca a alguén en padiolas, sangrando pola boca, botando escuma, cos ollos en branco. Entón o árbitro fai un xesto divertido e saca unha tarxeta amarela.”

Xosé Miranda. *Tarxeta vermella*.

Pregunta 1

[3,00 puntos: 2,00 polo resumo e 1,00 polo título].

Sintetice brevemente o texto. Escriba un título relacionado coa idea principal do texto.

Pregunta 2

[2,00 puntos: 0,50 por cada palabra ben definida]

Explique o significado das palabras subliñadas.

Pregunta 3

[1,00 punto: 0,25 por cada palabra ben explicada]

Xustifique a acentuación das seguintes palabras: “bérranas”, “ninguén”, “máis”, “sabía”.

Pregunta 4

[1,00 punto: 0,25 por cada forma correcta]

Tire do texto catro formas verbais en presente de indicativo.

Pregunta 5

[3,00 puntos: terase en conta a presentación, a caligrafía lexible e as marxes, a puntuación e a coherencia da redacción, a boa organización e ordenación en parágrafos, a congruencia, a cohesión e a boa ortografía]

Redacte a súa opinión sobre a violencia no fútbol (10 liñas aproximadamente).

3. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

Resumo [2,00 puntos]. Valórase a capacidade de síntese [0,50 puntos], a propiedade expresiva [0,50 puntos], a interpretación correcta do texto [0,50 puntos] e a redacción [0,50 puntos].

Exemplo: “Un xogador de fútbol conta as súas experiencias. Nun primeiro momento lembra cando era un simple espectador. Logo comenta as reaccións do público cando el é xogador e está no campo de xogo. Describe tamén diversas situacións violentas, que xorden nun partido de fútbol.”

Título [1,00 punto]. Valorarase a capacidade de resumir e localizar a idea principal ou as ideas principais do texto: identificación da idea principal [0,50 puntos], enunciación correcta dun título [0,50 puntos]. Admitíranse moi diversas posibilidades, sempre e cando sexan breves e teñan relación directa co tema do texto: “O xogador”, “ Sensacións dun futbolista”, “ A violencia no fútbol”, etc.

Pregunta 2

[2,00 puntos: 0,50 cada palabra ben]. Admítense sinónimos, pero en ningún caso recorrer ao castelán, nin traducindo a palabra en cuestión nin explicando nesa lingua o significado.

Bancada(s): *conxunto de asentos ou bancos colocados en fileiras, habituais nos estadios deportivos e nos lugares de espectáculos públicos, e, por extensión, a xente que os ocupa*. Non son aceptables como sinónimos **grada* nin **graderío*, por seren palabras castelás.

Face(s): *parte anterior da cabeza dunha persoa e de determinados animais*. Sinónimos: *rostro, faciana, cara*.

Padiola(s): *plataforma ou armazón dotada dunha tea, colchoneta ou similar, a modo de pequena cama lixeira e portátil, que se utiliza para transportar persoas enfermas, lesionadas ou impedidas*. Sinónimo: *angarellas*. Non se admite **camilla*, por castelanismo léxico, nin **camiña*, por calco semántico.

Escuma: *conxunto de burbullas que aparecen no cuspe expulsado por animais ou persoas, ou en calquera líquido ao axitalo, ao movelo, ao ferverlo ou ao bater nel*. Sinónimo: *espuma*.

Pregunta 3

[1,00 punto: 0,25 cada palabra ben explicada]

“Bérranas”: é palabra esdrúxula (as palabras esdrúxulas acentúanse sempre).

“Ninguén”: é palabra grave rematada en consoante –n.

“Máis”: aínda que como monosilábica que é non se debería acentuar esta palabra aplicando as regras xerais, aplícaselle un til diacrítico para marcar a pronuncia tónica deste adverbio de cantidade, e diferenciala da pronuncia átona da conxunción adversativa *mais*, que se escribe sen til.

“Sabía”: acentúase para marcar que as vogais contiguas “i” e “a” forman un hiato; é dicir, que se pronuncian en sílabas diferentes. Neste caso tamén é habitual que se explique dicindo que o til se usa para desfacer o ditongo entre as dúas vogais, o que tamén é unha resposta aceptable. Unha terceira formulación, igualmente aceptable, é a seguinte: acentúase graficamente todo “i” ou “u” tónico acompañado por unha vogal coa que non forma sílaba.

Pregunta 4

[1,00 punto: 0,25 cada forma correcta]

Deberán ser catro formas de entre as seguintes: *sei, berran, son, mira, distingue, está, adiviñas, ves, antollan, brillan, hai, coñecen, saben, pronuncian, corean, perciben, empuxan, agarran, dan, cargan, cravan, deixa, saca, fai*.

Pregunta 5

[3,00 puntos]

Nesta pregunta valorarase a maneira en que a persoa examinada redacte a opinión que se lle pide. Obviamente, non se pode achegar aquí un texto patrón, pois cada aspirante comporá un diferente. Aínda así engadimos algúns criterios de cuantificación: redacción [0,50 puntos], ortografía [0,50 puntos], creatividade [0,50 puntos], presentación [0,50 puntos], dominio do vocabulario [0,50 puntos] e coherencia expresiva [0,50 puntos].

Xa que logo, indícanse unicamente unhas pautas relativas a presentación, caligrafía, ortografía, vocabulario empregado, precisión nos termos, puntuación, etc., coa intención de que a corrección realizada polos diferentes correctores sexa homoxénea:

Considerarase como falta leve, penalizada con 0,05 puntos, cada caso de uso incorrecto dos tiles, de uso de variantes dialectais, coloquialismos e imprecisións léxicas, así como a mala caligrafía xeral.

Considerarase falta grave, penalizada con 0,1 puntos, cada caso de erro ortográfico como “b/v” ou presenza ou ausencia de “h”, cada erro de puntuación, a falta de marxes e a presenza de borróns.

Considerarase falta moi grave, penalizada con 0,2 puntos, aquela que vaia contra o sistema do idioma, como o uso de formas compostas, o uso de grafías impropias sen xustificación (y, j, ç, etc.), mala colocación do pronome átono ou a non utilización de maiúsculas cando corresponda.